

Kazakstan: Möjligheter genom naturtillgångar och tillväxt

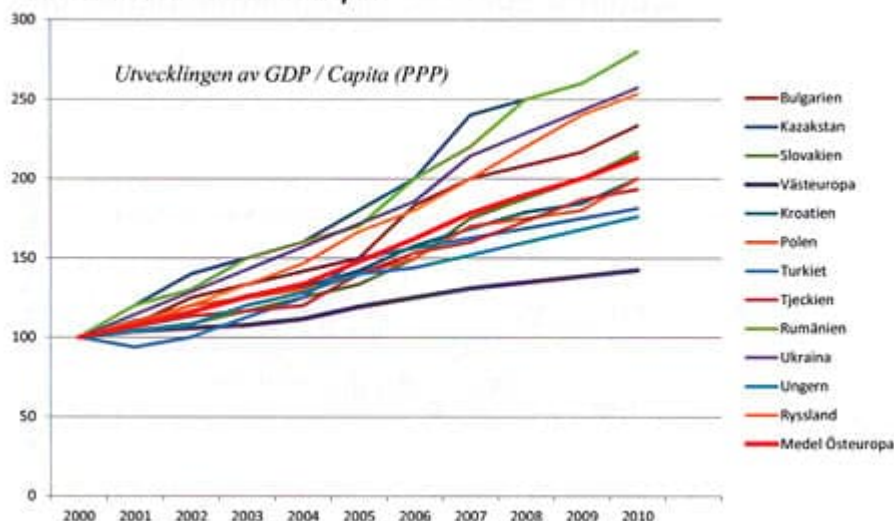
Stockholm (HedgeFonder.nu) - Kazakstan är ett land med många möjligheter. De sitter på 50% av alla naturtillgångar inom de forna Sovjetstaterna (förutom gasreserverna) och är det nionde största landet i världen. Men en av de viktigaste faktorerna är dess geografiska läge, där de genom sitt strategiska läge ligger mycket bra till för att kunna förse två av de största konsumenterna globalt. Kazakstan delar en 1500 km lång gräns mot Kina och hissnande 7000 km lång gränslinje mot Ryssland. Inte mycket är känt bland investerare i Väst om denna växande ekonomi, men Kazakstan förtjänar verkligen en närmare granskning. Kazakstans BNP har vuxit exceptionellt starkt under de senaste tio åren, även under ekonomiskt besvärliga år som 2009. Enligt statistik från OECD (se tabell nedan) har Kazakstans reala BNP-tillväxt överstigit Rysslands varje år med så mycket som 9% under det senaste decenniet, med 2008 som enda undantag.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011(est)
Kaz	13,5%	9,8%	9,3%	9,6%	9,7%	10,7%	8,9%	3,2%	1,2%	7,0%	5,9%
Rys	5,1%	4,7%	7,3%	7,2%	6,4%	8,2%	8,5%	5,2%	7,8%	4,0%	4,8%
Diff	8,4%	5,1%	2,0%	2,4%	3,3%	2,5%	0,4%	2,0%	9,0%	3,0%	1,1%

Källa: Global Finance / OECD

BNP-tillväxt beräknad per capita visar att Kazakstan är bland de högst rankade av länderna i Central- och Östeuropa.

Tillväxten i Östeuropa

Källa: GustaviaDavegårdh Fonder

Vissa verkar ha uppmärksammat det tidigt. Utländska direktinvesteringar (Foreign Direct Investment, FDI) i Kazakstan var cirka 50 miljarder USD mellan 1998 och 2008, mer än de 43 miljarder USD investerade av utlänningar i Ryssland under samma period. Deras grannar värderar verkligen Kazakstan som en affärspartner som strävar uppåt. Under 2009 gjorde enbart Kina investeringar och gav lån på motsvarande 10 miljarder USD till Kazachstan, vilket motsvarar häpnadsväckande 10% av landets BNP. Och precis som det var med Balkan i början av förra

decenniet, har den svenska fondförvaltaren Gustavia Davegårdh Fonder varit tidigt på plats och förvaltar en fond på temat Kazakstan och Centralasien sedan september 2010. "Balansen mellan värde och tillväxt är den gemensamma nämnaren i alla våra fonder" berättar fondens förvaltare Jens Alverö för oss. "Kazakstan är förmodligen lägre värderat än de flesta tillväxtländer. Det är till och med lägre värderat än Ryssland, som är ovanligt billigt för tillfället - i synnerhet med det nuvarande höga oljepriset".

Kazakstan har varit ett politiskt stabilt land sedan det bildades 1991, med lugna gränser och utan imperialistiska ambitioner. En välutbildad befolkning på 16 miljoner, varav cirka 70% är muslimer, lever i en sekulär stat som är ett blomstrande exempel på hur mer än 50 etniciteter kan leva i harmoni.

Men det som gör hela investeringstemat så intressant är de nästan exempellösa naturtillgångarna som finns i och under Kazakstans jord, så väl som i de grunda vattnen i norra delen av Kaspiska havet. Enligt vissa estimat har Kazakstan de näst största reserverna av uran, krom, bly och zink, den tredje största reserven av mangan, den femte största kopparreserven och rankas bland topp tio för kol, järn och guld. De är också en exportör av diamanter. Det som kanske är viktigast för den ekonomiska utvecklingen är att Kazakstan för tillfället har den 11:e största bevisade reserven av både olja och naturgas.

Totalt sett finns det 160 fyndigheter med mer än 2,7 miljarder ton av petroleum. Provbörningar har visat att fyndigheterna längs den kaspiska kusten endast är en liten del av en mycket större fyndighet. Det sägs att det kan finnas så mycket som 3,5 miljarder ton olja och 2,5 biljoner kubikmeter gas i området. Totalt är estimaten för Kazakstans oljetillgångar 6,1 miljarder ton. De kazakiska oljereserverna är beräknade till 40 miljarder fat, hälften av Rysslands tillgångar. Dock finns det endast tre raffinaderier inom landet, belägna Atyrau, Pavlodar och Shymkent. Dessa har inte kapacitet att processa hela den totala produktionen av råolja, så mycket av det exporteras till Ryssland. Enligt U.S. Energy Information Administration producerade Kazakstan cirka 1.540.000 fat (245.000 m³) olja per dag under 2009.

Till skillnad från Ryssland var Kazakstan väldigt tidiga med att låta utländska investerare få tillgång till sina naturtillgångar. Chevron etablerade sig till exempel i landet 1993. Idag är flera av världens oljegiganter, så som Exxon Mobile, Shell, Total, ConocoPhillips och ENI etablerade och driver projekt för oljeutvinning i landet. Genom sin export har den statliga investerings- och oljefonden (jämförbar med norska oljefonden) nu den största reserven av utländsk valuta i världen, per capita.

Några andra slumpmässiga och förvånande fakta: US Air Force har baser i Kazakstan, två kazakiska företag, ENRC med ett marknadsvärde på cirka 15 mdr USD och Kazachmys, ett koppargruvföretag (8 mdr USD) ingår i Londons FTSE index, Juri Gagarin blev den första människan i rymden när han lyfte i sin raket från Kazakstan, som idag har världens största uppskjutningsanläggning för rymdfarkoster. Landet är det den sjunde största producenten av spannmål i världen och under 2010 vann Yaroslava Shvedova från Kazachstan titlarna i damdubbel i Wimbledon och US Open.

Och: Kazakstans kreditbetyg höjdes till BBB+, det högsta bland de före detta sovjetstaterna och högre än Rysslands, av S&P i november 2011.

Gustavia Davegårdh Kazakstan och Centralasien fond ger en minimumexponering på 51% Kazakstan, resterande är fördelat på andra Centralasiatiska länder. Den svenskregistrerade fonden, som är en traditionell akteifond, har haft en guppig färd sedan starten i september 2010: under de första månaderna av förvaltning gav fonden en avkastning på +14% (index 5,0%), 2011 tappade den -32,9% av sitt värde (index -18,9%) och under de första veckorna av det nya året är den upp med 19,32% (16.3%). Mycket av fondens rörelser ska självfallet ses i ljuset av de volatila råvarupriserna under samma period. En stor del av fondens tillgångar är aktier inom råvarusektorn, så som olja- och gasföretag och gruvor.

Standard & Poors och MSCI följer båda Kazakstan och har det klassificerat som så kallad "frontier market".

Bild: (C) shutterstock—AlexRoz